

‘Afgeleid zijn is óók werk’

Nu thuiswerken niet meer moet maar mag, ontstaat er langzaam een zeker evenwicht. Thuiswerken is prettig maar er zijn ook schaduwkanten, zo leert een rondgang over de campus op een doorsnee donderdag.

Tekst Roelof Kleis

Kern van het vorig jaar vastgestelde Strategisch Huisvestingsplan is dat werknemers thuiswerken en bureaus gaan delen. Die combi moest het gebrek aan werkplekken tackelen. Maar met die huisvestingsnood lijkt het voorlopig wel mee te vallen. Thuiswerken is door corona zo royaal omarmd dat er werkplekken voldoende zijn. De parkeerplaatsen op de campus zijn wel weer net zo vol als voor corona. In de gebouwen is het beeld wisselend. Het is rustig in de gangen van Lumen. Een enkele kamer is bezet. Wel aanwezig is Jan den Ouden bij Bosecologie en Bosbeheer. En dat is geen toeval. ‘Ik werk altijd

hier. Thuis is thuis. Ik vind het lastig om die twee rollen te combineren. Ik werk ’s avonds en in het weekeinde genoeg thuis, omdat het werk anders niet af komt. Hier zit ik in mijn werkmodus, hier heb ik al mijn spullen en de collega’s waar ik af en toe binnen kan stappen om iets te vragen.’

Concentratie

Strikte regels over thuiswerken zijn er volgens Den Ouden in zijn groep niet. ‘We mogen het zelf inschatten. Alleen het leerstoeloverleg is live, met een onli-

ne back-up voor wie niet kan. Ik schat in dat zo’n driekwart van de mensen daar fysiek aanwezig is.’ Den Ouden ziet de ingezette veranderingen met verbazing aan. ‘Vóór corona mocht je, na overleg, een of twee dagen thuiswerken. Het is nu omgedraaid. Het lijkt wel alsof we, bij uitzondering, op het werk mógen komen. Nu heb ik nog een eigen kamer.

WUR werkt helft van de tijd thuis

Ruim twee maanden nadat het thuiswerkadvies werd opgeheven, lijken WUR-werknemers hun draai te hebben gevonden. Dat valt voorzichtig af te leiden uit het gebruik van de ict-voorzieningen. Uit die cijfers blijkt dat op doorsnee dinsdagen en donderdagen rond de 3600 mensen via vpn van WUR-diensten gebruikt maakt. Dat is de helft van het aantal werknemers. Sinds 16 maart mogen we weer op de campus of een van de andere WUR-locaties werken. Maar het duurde zeker anderhalve maand voordat er een soort balans intrad. Op verzoek van *Resource* hield netwerkbeheerder Floris Jan Zwaan de cijfers – die normaal maar een maand worden bewaard – bij. De lieten aanvankelijk een gestage (3 procent) afname zien van het vpn-gebruik, maar sinds een maand is die afname gestabiliseerd.

Die balans is ook terug te zien in het aantal zogeheten *authenticated clients*, apparaten die al of niet draadloos op de campus met het netwerk zijn verbonden. Zwaan houdt overigens een slag om de arm. De vakantie en vrije dagen in de afgelopen periode vertroebelen het beeld. De groei in verbindingen op de campus correspondeert met de afname van vpn-gebruik.

Werknemers mogen deels thuiswerken, en delen hun bureaus op het werk • Illustratie Valerie Geelen

Maar als dat niet meer kan, ga ik ook thuiswerken. Ik kan niet met iemand anders in één kamer werken. Zo zit ik nou eenmaal in elkaar. Dan maar thuiswerken; dat is dan de prijs die ik betaal.’ ‘Ik werk drie dagen hier in Zodiac en anderhalve dag thuis’, zegt universitair docent celbiologie en immunologie Christine Jansen. ‘Het is hier vandaag best druk. We werken allemaal deels thuis’, gaat ze verder. ‘Maar naarmate de tijd vordert, werken steeds meer mensen op kantoor, is mijn indruk. Er zijn ook periodes geweest dat hier vrijwel niemand was. Over wie welke dag waar is, zijn geen formele afspraken

gemaakt. We proberen op maandag zo veel mogelijk op de campus te zijn voor de meetings.’

Jansen begon eind 2020, dus in coronatijd, bij WUR en heeft noodgedwongen veel thuis gewerkt. ‘Ik vind het dus leuk hier te zijn en mensen tegen te komen. De meeste collega’s zijn toch wel minimaal twee dagen op kantoor. De combinatie van thuis en kantoor is fijn, maar mijn voorkeur ligt bij werken op kantoor. Thuis kan ik me goed concentreren, maar mis ik de interactie, de spontane praatjes bij de koffieautomaat. De afspraak is dat we, in verband met de beschikbaarheid van werkplekken,

deels thuiswerken. Nu is er overigens nog plek voor iedereen, maar als het drukker wordt, zal niet iedereen hier altijd kunnen zijn.’

Altijd thuis

Ook in Gaia zijn vandaag veel kamers leeg. Maar dat is ook ‘een seizoenskwes-tie’, stelt hoogleraar Bodemgeografie Jakob Wallinga. ‘Veel mensen zijn voor werk of onderwijs in het veld. Dit is het seizoen daarvoor.’ Daarnaast werken velen thuis. ‘Het mag, ik laat mijn mensen daarin vrij’, zegt Wallinga. ‘Zolang het ’t werk niet in de weg zit en de

‘De meeste collega’s zijn minimaal twee dagen op kantoor’

mensen zich er prettig bij voelen, vind ik het prima.’ De onderlinge verschillen zijn evenwel groot. ‘Ik heb een promovendus die ervoor kiest altijd thuis te werken. Ze moet haar proefschrift afschrijven en kan zich thuis het beste concentreren. En andere mensen zijn bijna altijd hier.’

‘Zelf ben ik nog aan het zoeken’, gaat hij verder. ‘Ik ben drie dagen hier en twee thuis. Soms ga ik even heen en weer, want ik woon in de buurt.

Online meetings doe ik bij voorkeur thuis. Elke maandag komen we met de groep tijdens de lunch bij elkaar. In principe fysiek. Ik heb het idee dat we elkaar genoeg tegenkomen om de din-

‘Het is zo gewoon geworden om in isolement te werken’

‘Ik kom niet op kantoor als ik geen afspraken heb’

gen weer te doen zoals vroeger. Maar met name voor begeleiders is het een uitdaging regelmatig hier te zijn en niet alleen voor afspraken. De meeste promovendi werken op de campus. Die moeten gewoon eens bij hun begeleider binnen kunnen lopen om even te kletsen. Dat geldt ook voor thesisstudenten. Het is een stuk makkelijker even iets te vragen als iemand hier zit.’

Atlas

Een plek waar het sinds corona altijd rustig is, is Atlas. In het gebouw waar onder meer het bestuur zetelt, kun je meestentijds een kanon afschieten zonder iemand te raken. Specialist bedrijfsinformatie Annette Breemer van Wageningen Economic Research is er vandaag toevallig wel. Zij is na corona nog weinig op kantoor geweest. ‘Ik kom normaal gesproken niet op kantoor als ik geen afspraken heb. Het werk dat ik doe kan ik prima thuis doen in een rustige omgeving.’ Maar ze erkent dat ze thuis de contacten wel mist. ‘Het is leuk dat ik hier weer andere collega’s tegenkomt. Ik zit net in een nieuw team hier in Wageningen. Mijn vorige team zat in Den Haag. Ik schat in dat ik hier zo’n twee dagen in de week zal zitten. De andere twee dagen werk ik thuis.’

‘In principe mogen we elke dag naar kantoor’, zegt Breemers collega Mireille

van Hilten, onderzoeker Business Informatics Agrifood. ‘Maar als iedereen dat doet, zijn er niet genoeg werkplekken. Daar is nu nog geen sprake van.’ Van Hilten is kritisch op het thuiswerken. ‘Mijn ervaringen in coronatijd waren, zacht gezegd, niet prettig. Fysiek en mentaal niet. Thuis zit je veel meer stil dan op kantoor, waar je allerlei sociale interactie hebt. Die sociale werkomgeving heb ik erg gemist. Dingen waarvan anderen zeggen: daar word ik op kantoor juist zo door afgeleid. Maar afgeleid zijn, is ook werk! Het hoort erbij. Ik ben heel blij dat ik weer onbepakt naar kantoor mag. Ik werk ’t liefst drie dagen op kantoor en twee halve dagen thuis.’ Van Hilten vindt dat er te veel thuis wordt gewerkt. ‘Ik heb de indruk dat veel mensen alleen maar thuis werken. Het zijn steeds dezelfde mensen die naar kantoor komen. Vanuit de organisatie gedacht, maak ik me daar zorgen over. Het hangt zeker van het soort werk af dat je doet, je persoonlijkheid en de situatie thuis, maar door de bank genomen denk ik dat te weinig mensen naar kantoor komen. Wat doet dat met de gezondheid en de binding met het werk en wat voor effect heeft thuiswerken op de langer termijn op de kwaliteit van het werk zelf? We kunnen het wel heel comfortabel vinden om wat teruggetrokkener te leven, maar ik weet niet of dat wel goed is. Bovendien, het heeft ook gevolgen voor de anderen die wél de sociale contacten zoeken op het werk. Met wie dan? Het is zo gewoon geworden om in isolement te werken, dat we onderschatten hoe goed het is om weer bij elkaar te zijn.’ ■

